

Staða tilmæla sem Íslenska ríkið samþykkti í þriðju allsherjarúttekt á stöðu mannréttindamála

Nr. tilmæla	Tilmæli	Staða
A. Mannréttindavernd á Íslandi		
<i>Alþjóðlegar skuldbindingar og samstarf</i>		
121.1(a), 121.2-121.3, 121.5, 121.7-121.10	Fullgilda alþjóðasamninginn um vernd allra manna gegn mannhvörfum af mannavöldum.	Til skoðunar
121.3	Fullgilda alþjóðasamninginn um vernd allra manna gegn mannhvörfum af mannavöldum, sem undirritaður var í október árið 2008, ásamt valfrjálsri bókun við samninginn gegn pyndingum, sem undirritaður var í september 2003 valfrjálsa bókun við samninginn gegn pyndingum.	Til skoðunar
121.2, 121.5, 121.18, 121.19, 121.20	Fullgilda valfrjálsa bókun við samninginn um réttindi barnsins um sjálfstæða kæruleið.	Til skoðunar
121.4(a), 121.21, 121.22	Fullgilda valfrjálsa bókun við samninginn um réttindi fatlaðs fólks.	Komið til framkvæmda
121.6	Gerast aðili að alþjóðlegum mannréttindasamningum sem það er ekki aðili að, þ.á m. samningnum um réttindi barnsins og alþjóðasamningnum um efnahagsleg, félagsleg og menningarleg réttindi.	Til skoðunar
121.26	Fullgilda samninginn um réttarstöðu ríkisfangslausra einstaklinga og samninginn um að draga úr ríkisfangsleysi.	Komið til framkvæmda
121.28	Fullgilda samning Evrópuráðsins um forvarnir og baráttu gegn ofbeldi á konum og heimilisofbeldi (Istanbúlsamningurinn)	Komið til framkvæmda
121.29	Tryggja opið ferli byggt á verðleikum þegar innlendir frambjóðendur eru valdir í sérfræðinganefndir vegna samninga Sameinuðu þjóðanna.	Viðvarandi verkefni
121.30	Halda áfram uppbyggilegum samskiptum við mannréttindakerfi Sameinuðu þjóðanna, þ.á m. Mannréttindastofnun Sameinuðu þjóðanna.	Viðvarandi verkefni

121.31	Taka til athugunar að innleiða útistandandi tilmæli frá fyrra úttektartímabili.	Komið til framkvæmda
121.32	Miðla á alþjóðlegum vettvangi góðum starfsvenjum varðandi jöfn laun fyrir jafnverðmæt störf og veita þróunarlöndum tæknilega aðstoð við að fylgja sams konar kerfi.	Viðvarandi verkefni
121.120	Koma í framkvæmd skuldbindingunni sem gefin var á Naíróbí fundinum um að fjárfesta í framkvæmd aðgerðaáætlunar alþjóðaráðstefnunnar um mannfjölda og þróun með því að styrkja virkar aðgerðir, bæði innanlands og alþjóðlega, í tengslum við áætlun Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun til ársins 2030.	Viðvarandi verkefni
121.122, 121.123	Uppfylla markmiðið um að 0,7 prósent af vergum þjóðartekjum sé ráðstafað til opinberrar þróunaraðstoðar	Í vinnslu
121.162	Gera virkar ráðstafanir til að láta af fylgni við einhliða þvingunarráðstafanir sem eru ólöglegar og andstæðar alþjóðalögum og alþjóðlegum mannréttindum	Komið til framkvæmda
<i>Innlend mannréttindastofnun og landsáætlun um mannréttindi</i>		
121.56-121.63	Stofna innlenda mannréttindastofnun í samræmi við Parísarviðmiðin og tryggja að hún sé sjálfstæð.	Komið til framkvæmda
121.64-121.67, 121.69-121.89, 121.91	Stofna innlenda mannréttindastofnun eins fljótt og hægt er og nýta jafnframt fyrirliggjandi kunnáttu og sérfræðiþekkingu. <i>ATH miðannarskýrslu fyrir nánari áherslur í tilmælum. Þar kemur m.a. fram að hún skuli hafa lárétt umboð og nauðsynlegt bolmagn. Þá skuli hún hafa fullt stofnanalegt sjálfstæði og skilvirkar starfsaðferðir.</i>	Komið til framkvæmda
121.52	Leitast áfram við að vernda mannréttindi.	Viðvarandi verkefni
121.53, 121.54, 121.55, 121.87	Huga að gerð og tryggja samþykkt innlendar mannréttindaáætlunar.	Sjá skýrslu
121.90	Endurbæta stýrihóp Stjórnarráðsins um mannréttindi svo hann sé í fullu samræmi við Parísarviðmiðin og öll mannréttindamál falli innan verksviðs hans	Á ekki við
<i>Lýðræði og réttlát málsmeðferð</i>		

121.134	Tryggja sjálfstæði, óhlutdrægni, kynningu og gagnsæi í skipunarferli dómara til að vernda borgaraleg og stjórn mála réttindi.	Viðvarandi verkefni
121.49	Efna til öflugs samráðs við trúarhópa og borgaralegt samfélag þegar lög og stefnur sem geta haft áhrif á trúarhætti eru mótaðar.	Komið til framkvæmda
121.50	Gera breytingar á kosningakerfinu í samræmi við tilmæli lýðræðis- og mannréttindaskrifstofu Öryggis- og samvinnustofnunar Evrópu.	Komið til framkvæmda
B. Jafnræði og bann við mismunun		
<i>Jafnrétti kynjanna</i>		
121.164	Tryggja jöfn tækifæri fyrir konur á vinnumarkaði, m.a. með samþykkt ráðstafana sem samræmast meginreglunni um sömu laun fyrir jafnverðmæt störf.	Í vinnslu
121.114	Halda áfram fyrirbyggjandi viðleitni til að tryggja fullt kynjajafnrétti á sviði menntunar og á vinnumarkaði og deila bestu starfsvenjum á þessu sviði.	Komið til framkvæmda
121.116, 121.115	Efna til vitundarvakningarherferða til að útrýma kynbundnum staðalímyndum og tryggja að þátttaka karla og drengja sé nýtt sem mikilvægt verkfæri til að auka kynjajafnrétti.	Viðvarandi verkefni
121.34	Halda áfram að semja, samþykkja og innleiða víðtæka löggjöf gegn mismunun	Komið til framkvæmda
<i>Kynþáttamisrétti og vernd viðkvæmra hópa</i>		
121.112	Tryggja aðgengi að réttarkerfinu fyrir alla, óháð kynþætti eða þjóðernisuppruna, og að meðferð minnihlutasamfélaga innan samfélagsins sé án mismununar.	Viðvarandi verkefni
121.113	Vinna innlenda aðgerðaáætlun um baráttu gegn öllum birtingarmyndum kynþáttafordóma, útlendingahaturs og haturs á þeim sem iðka íslamstrú.	Sjá skýrslu
121.33	Gera þjóðlegan eða þjóðernislegan uppruna að mismununarástæðu í viðeigandi löggjöf með það í huga að veita viðkvæmum hópum víðtæka vernd.	Komið til framkvæmda
121.35	Gera skilvirkar laga- og stjórnsýsluráðstafanir til að berjast gegn kynþáttamismunun.	Viðvarandi verkefni

121.44	Breyta almennum hegningarlögum svo þjóðlegur uppruni, þjóðernislegur uppruni og trú verði mismununarástæður í samræmi við alþjóðasamninginn um afnám alls kynþáttamisréttis.	Komið til framkvæmda
121.45	Láta vernd hatursorðræðulaga taka sérstaklega til brota gegn hinsegin einstaklingum á grundvelli kynhneigðar eða kynvitundar.	Komið til framkvæmda
121.46, 121.99 121.109	Berjast gegn kynþáttamismunun, þ.á m. hatursglæpum þar sem kynþáttahatur er kveikjan með því að breyta innlendum lögum og tryggja skilvirka rannsókn og saksókn allra slíkra mála og að gerendur séu látnir sæta ábyrgð.	Viðvarandi verkefni
121.47	Útvíkka lögin um jafna meðferð sem einnig ættu að ná yfir mismununarástæður á borð við trú, fötlun, aldur, kynhneigð og kynvitund.	Komið til framkvæmda
121.93, 121.106	Berjast gegn hatursorðræðu á vettvangi almennra fjölmiðla og samfélagsmiðla.	Viðvarandi verkefni
121.92, 121.94, 121.103, 121.104, 121.96, 121.98, 121.107, 121.111	Halda áfram viðleitni til að berjast gegn mismunun, kynþáttafordómum og hatursorðræðu.	Viðvarandi verkefni
121.36, 121.37, 121.39, 121.40, 121.41, 121.42, 121.43	Setja lagaákvæði sem kveður á um sérstaklega að kynþáttafordómar auki saknæmi og leiði til refsíþyngingar.	Komið til framkvæmda
121.97	Tryggja aðgengi að skilvirkum úrræðum gegn hvers konar birtingarmyndum mismununar til að vernda viðkvæma hópa gegn hatursorðræðu og öðrum hatursglæpum.	Viðvarandi verkefni
121.100, 121.102, 121.110,	Styrkja löggjöf um hatursorðræðu og -glæpi á grundvelli kynþáttafordóma, efla viðleitni til að fyrirbyggja útbreiðslu slíkra athafna og tryggja að þessir glæpir séu rannsakaðir ítarlega, gerendum refsað og þolendur eigi kost á skilvirkum úrræðum.	Viðvarandi verkefni
121.95, 121.103	Halda áfram ráðstöfunum til að útrýma hatursorðræðu og staðalímyndum, eins og ráðgert er í innlendum áætlunum um baráttu gegn kynþáttafordómum, hliðstæðum birtingarmyndum óvildar og hatursglæpum.	Viðvarandi verkefni
121.105	Efla upplýsingaherferðir gagnvart almenningi til að auka vitund um baráttu gegn kynþáttafordómafullri hatursorðræðu.	Viðvarandi verkefni
121.108	Auðvelda núverandi mannréttindaverndarkerfum að taka við kvörtunum vegna mismununar þar til innlend stofnun hefur verið sett á laggirnar á Íslandi.	Komið til framkvæmda

121.110, 121.101	Gera ráðstafanir til að tryggja fulla og skilvirka beitingu fyrirbyggjandi löggjafar sem bannar mismunun á grundvelli kynþáttar.	Viðvarandi verkefni
121.170	Veita réttindum hópa í viðkvæmri stöðu virka vernd á sviði húsnæðis, menntunar, læknishjálpar, atvinnu, o.s.frv.	Komið til framkvæmda
C. Kynbundið ofbeldi og heimilisofbeldi		
121.128	Efla forvarnir gegn nýjum tegundum ofbeldis, s.s. áreitni á netinu.	Komið til framkvæmda
121.157	Samþykkja viðtæka áætlun til að berjast gegn kynferðislegri áreitni og misnotkun á vinnustað.	Komið til framkvæmda
121.192, 121.195, 121.196, 121.206	Bæta enn frekar aðgengi kvenna sem verða fyrir heimilisofbeldi og kynbundnu ofbeldi að réttarkerfinu og veita dómurum, lögreglu, saksóknurum og öðru viðeigandi fagfólki þjálfun í að taka á heimilisofbeldi og kynferðisofbeldi	Komið til framkvæmda
121.193, 121.194	Tryggja að nægilegt fjármagn sé til staðar fyrir fyrirbyggjandi aðgerðir gegn kynbundnu ofbeldi og kynferðisofbeldi, og til ráðgjafar og stuðnings við þolendur og til þjálfunar fyrir lögreglumenn.	Komið til framkvæmda
121.197, 121.198	Efla ráðstafanir til að vernda erlendar konur og konur sem tilheyra minnihlutahópum gegn kynferðislegu og kynbundnu ofbeldi og kynþáttamismunun, þ. á m. heimilisofbeldi, og tryggja að brotapolum sé veitt fullnægjandi aðstoð.	Komið til framkvæmda
121.199	Gera frekari jákvæðar ráðstafanir varðandi réttindi kvenna, einkum með því að efla getu ríkissaksóknara og lögreglumanna til að rannsaka kynbundið kynferðisofbeldi og samþykkja nýja aðgerðaáætlun gegn kynferðisofbeldi.	Komið til framkvæmda
121.200	Bæta aðgengi kvenna sem verða fyrir heimilisofbeldi og kynbundnum kynferðisbrotum að réttarkerfinu og tryggja að þolendur geti tilkynnt atvik og kært án þess að óttast neikvæðar afleiðingar ef þeir tapa fyrir dómi.	Komið til framkvæmda
121.201	Bæta ráðstafanir til að berjast gegn kynbundnu ofbeldi og heimilisofbeldi til að tryggja fullnægjandi rannsókn og saksókn vegna tilkynnta tilfella um misnotkun og brot gegn konum og börnum	Komið til framkvæmda

121.205	Halda áfram viðleitni til að koma í veg fyrir og berjast gegn hvers kyns ofbeldi og mismunun gegn konum og styðja jafnrétti kynjanna.	Komið til framkvæmda
121.203, 121.202, 121.207, 121.208, 121.209, 121.197, 121.198	Styðja aðfluttar konur í ofbeldissamböndum og aðstoða og valdefla þær til að minnka hlutfall aðfluttra kvenna sem leita sér aðstoðar í kvennaathvarfi. /Tryggja aukinn aðgang kvenna úr minnihlutahópum og innflytjendakvenna að stuðningsþjónustu vegna kynferðislegs og kynbundins ofbeldis.	Komið til framkvæmda
121.208	Auka viðleitni til að koma í veg fyrir ofbeldi gegn konum, einkum auka ráðstafanir til að vernda erlendar konur og konur úr minnihlutahópum gegn kynferðislegu ofbeldi, heimilisofbeldi og kynbundnu ofbeldi og kynþáttamismunun.	Komið til framkvæmda
121.209	Halda áfram að veita fullnægjandi fyrirbyggjandi ráðstafanir til að berjast gegn ofbeldi gegn konum, svo og stuðning og ráðgjöf, og halda áfram að veita fórnarlömbum, þ. á m. erlendum konum og konum úr minnihlutahópum, aðgang að réttarkerfinu	Komið til framkvæmda
121.210	Gera ráðstafanir til að tryggja vernd og aðstoð í ljósi aukinna tilfella kynbundins ofbeldis meðal farandfólks.	Komið til framkvæmda
D. Bann við pyndingum og annarri grimmilegri, ómannlegri og vanvirðandi háttsemi		
121.129	Tryggja að varðhaldsaðstæður á stöðum þar sem frelsissviptir dvelja séu í samræmi við alþjóðlega staðla, m.a. með því að forðast óhóflega beitingu einangrunarvistar.	Viðvarandi verkefni
121.130	Tryggja að sjálfstæðir og óháðir aðilar rannsaki allar ásakanir um pyndingar eða aðra ómannúðlega meðferð sem frelsissviptir einstaklingar hafa orðið fyrir.	Komið til framkvæmda
121.131	Hvetja til rannsókna á kvörtunum frá frelsissviptum einstaklingum og byggja upp vitundarvakningar- og fræðsluherferðir fyrir lögreglumenn.	Viðvarandi verkefni
E. mansal		
121.135, 121.145, 121.148, 121.155	Samþykkja skilvirkari ráðstafanir til að koma í veg fyrir mansal sem felst í misnotkun á vinnuafli og skilgreina í lögum starfshætti sem eru sambærilegir þrælahaldi og ánauð sem tegundir misnotkunar.	Komið til framkvæmda

121.136, 121.143, 121.150, 121.156	Fjármagna allar aðgerðir til baráttu gegn mansali og gefa út alhliða aðgerðaáætlun, þ.á.m. vitundarvakningu, forvarnir og ráðstafanir til að takast á við kerfislægar aðstæður sem gera mansal mögulegt og viðhalda því.	Komið til framkvæmda
121.137, 121.140, 121.141, 121.147, 121.158, 121.159	Herða viðleitni til að berjast gegn mansali, einkum í formi kynferðislegrar misnotkunar og misnotkunar á vinnuafli, og bæta framkvæmd laga til að tryggja að refsing fyrir þessa glæpi sé óhjákvæmileg og skilvirka saksókn gerenda.	Komið til framkvæmda
121.138	Samþykkja og innleiða viðtæka aðgerðaáætlun um baráttu gegn mansali til stuðnings áherslum stjórnvalda árið 2019 um baráttu gegn mansali og öðrum tegundum misnotkunar.	Komið til framkvæmda
121.139, 121.141, 121.144, 121.146, 121.151, 121.152, 121.153,	Huga að því að efna til vitundarvakningarherferða sem beinast að því að fyrirbyggja mansal og beina upplýsingum um réttindi og tiltæk úrræði að viðkvæmustu hópum samfélagsins.	Komið til framkvæmda
121.142	Tryggja stöðuga þróun og framkvæmd laga um mansal á konum og stúlkum í kynferðislegum tilgangi eða í formi misnotkunar á vinnuafli og glæpastarfsemi.	Komið til framkvæmda
121.149	Halda áfram viðleitni að berjast gegn mansali og kynbundnu ofbeldi	Komið til framkvæmda
121.154	Gangast fyrir vitundarvakningarherferðum í einkageiranum til að fyrirbyggja og taka á mismunun og hagnýtingu á grundvelli kynþáttar, einkum gagnvart erlendu starfsfólki.	Viðvarandi verkefni
121.160	Byggja á lögum gegn þrælahaldi frá 2021 með því að auka þjálfun lögreglu, ákærvalds og dómara í rannsókn og saksókn gerenda sem hafa framið brot sem felast í nútímaprælahaldi.	Komið til framkvæmda
121.161	Gera ráðstafanir til að draga úr eftirspurn eftir vændi í landinu og fyrirbyggja að ólöggráða börn og einstaklingar í viðkvæmri stöðu sem eru í hópi innflytjenda eigi hlut að máli.	Viðvarandi verkefni
F. Skoðana- og tjáningarfrelsi		
121.133	Tryggja að dómstólar beiti nýrri löggjöf um uppljóstrara af staðfestu til að fyrirbyggja tilraunir einstaklinga til að þvinga blaðamenn og uppljóstrara með hótunum.	Viðvarandi verkefni
121.51	Stuðla að gerð fjölmiðlaefnis sem endurspeglar fjölhyggju í meira mæli í því skyni að styrkja lýðræðisleg skoðanaskipti.	Viðvarandi verkefni
G. Félagslegt öryggi		

121.121	Halda áfram ráðstöfunum til þess að efla velferð íbúanna.	Viðvarandi verkefni
121.171	Halda áfram viðleitni til að tryggja að allir eftirlaunaþegar og fatlað fólk geti notið fullnægjandi lífskjara, bæði með því að veita fullnægjandi almannatryggingabætur og lífeyri, og með atvinnutækifærum.	Komið til framkvæmda
121.172	Halda áfram að gera ráðstafanir til að tryggja fötluðu fólki viðunandi lífskjör.	Viðvarandi verkefni
121.173	Halda áfram viðleitni til að tryggja að allir eftirlaunaþegar og fatlað fólk geti notið viðunandi lífskjara, bæði með því að veita fullnægjandi almannatryggingabætur og lífeyri, og með atvinnutækifærum.	Komið til framkvæmda
H. Réttur til heilsu		
121.174	Innleiða mannréttindatengda geðheilbrigðisstefnu í samræmi við samninginn um réttindi fatlaðs fólks og veita geðheilbrigðisþjónustu í samfélaginu með það fyrir augum að útrýma fordómum, mismunun og þvingunum á sviði geðheilbrigðis.	Í vinnslu
I. Börn og fjölskyldur		
121.211	Halda áfram að tryggja alhliða innleiðingu á samningnum um réttindi barnsins.	Viðvarandi verkefni
121.212	Tryggja farsæla framkvæmd stefnu og aðgerðaáætlunar um Barnvænt Ísland sem miðar að því að innleiða samninginn um réttindi barnsins.	Viðvarandi verkefni
121.213	Halda áfram viðleitni til að tryggja að börn komi að ákvörðunum sem varða þau, sérstaklega í forsjármálum.	Komið til framkvæmda
121.214	Tryggja að öll lögbær þjónusta fyrir börn taki áfram þátt í innleiðingu samþættrar stuðningsþjónustu fyrir börn og að lærdómi sé miðlað.	Í vinnslu
121.215	Herða viðleitni til að veita börnum sem verða fyrir líkamlegu og andlegu ofbeldi stuðning, einkum fötluðum börnum, og við að hrinda aðgerðaáætluninni um barnavernd í framkvæmd með skilvirkum hætti.	Komið til framkvæmda
121.217	Styrkja núverandi stefnu og ráðstafanir á landsvísu til að vernda mannréttindi allra barna sem eru í viðkvæmum aðstæðum, þ. á m. barna sem búa við fátækt, og farandbarna og barna sem eru í leit að alþjóðlegri vernd, og að þau fái næg úrræði, og tryggja	Komið til framkvæmda

	að þau njóti góðs af alhliða mati á því sem er barni fyrir bestu.	
121.163	Stuðla að stefnumótun til að styðja við fjölskylduna sem náttúrulega grundvallareiningu í samfélaginu.	Viðvarandi verkefni
121.216	Efla viðleitni til að tryggja jöfn tækifæri barna, þ. á m. aðgang að menntun, heilbrigðisþjónustu, réttarkerfinu og fjárhagslegum stuðningi.	Komið til framkvæmda
J. Menntun		
121.175, 121.180, 121.189	Innleiða frekari ráðstafanir til að tryggja jafnan aðgang að menntun fyrir konur og stúlkur, sem og þjóðernisminnihlutahópa.	Í vinnslu
121.176	Tryggja að öll börn flóttamanna og umsækjenda um alþjóðlega vernd njóti réttar til menntunar, einkum framhaldsskólamenntunar.	Viðvarandi verkefni
121.177	Efla menntastefnu enn frekar til að tryggja að allir fái jöfn tækifæri til að njóta góðrar kennslu, auka læsi og draga úr brotthvarfi úr framhaldsskólum.	Viðvarandi verkefni
121.178	Gera ráðstafanir til að auka námstækifæri fyrir fötluð börn og tryggja að fatlað fólk sé skráð í námsbrautir að eigin vali með nægilegum stuðningi til að gera því kleift að ljúka námi.	Í vinnslu
121.179	Halda áfram að beita aðgerðum til að draga úr brottfalli innflytjenda og annarra nemenda úr framhaldsskólum.	Viðvarandi verkefni
121.181, 121.184, 121.187	Íhuga að gera ráðstafanir til að tryggja gjaldfrjálsa grunn- og framhaldsskólamenntun í að minnsta kosti tólf ár.	Í vinnslu
121.182	Vinna að menntakerfi án aðgreiningar, sérstaklega hvað varðar framboð úrræða fyrir öll börn.	Í vinnslu
121.183	Gera nauðsynlegar ráðstafanir til að fyrirbyggja að börn umsækjenda um alþjóðlega vernd hætti námi.	Viðvarandi verkefni
121.185	Gera viðeigandi ráðstafanir til að draga úr ójöfnuði í menntakerfinu til að taka á þeim áskorunum sem börn með fötlun og sérþarfir standa frammi fyrir.	Í vinnslu
121.188	Halda áfram viðleitni til að bæta aðgengi barna með innflytjendabakgrunn að framhaldsskólanámi.	Viðvarandi verkefni

121.90	Halda áfram viðleitni til að bæta aðgengi barna af erlendum uppruna að framhaldsskólamenntun, m.a. með því að semja innlenda menntaáætlun í því skyni að leiða í ljós ójöfnuð í aðgengi að menntun og þróa lausnir með samráði	Til skoðunar
121.191	Samþykkja aðgerðir (e. <i>adopt measures</i>) til að vinna gegn brottfalli barna innflytjenda úr námi svo þau aðlagist í sem mestum mæli.	Komið til framkvæmda
K. Fatlað fólk		
121.11	Fullgilda alþjóðasamninginn um vernd allra manna gegn mannhvörfum af mannavöldum og jafnframt halda áfram viðleitni til að bæta umönnun við fötluð börn.	Í vinnslu
121.218, 121.219, 121.220	Gera skilvirkar ráðstafanir til að berjast gegn mismunun gagnvart fötluðu fólki, sérstaklega einstaklingum með Downs-heilkenni.	Komið til framkvæmda
121.48	Taka samninginn um réttindi fatlaðs fólks upp í innlenda löggjöf með því að gera breytingar á viðeigandi lögum og færa löggjöf sína til samræmis við samninginn.	Viðvarandi verkefni
121.169	Huga að samþykkt laga til að fyrirbyggja mismunun gegn fötluðu fólki á sviði atvinnu.	Komið til framkvæmda
121.186	Koma á fræðsluáætlunum (<i>establish education programmes</i>) fyrir lögreglu, saksóknara og dómara um aðferðir við yfirheyrslur fatlaðra þolenda og aðrar nauðsynlegar aðgerðir til að tryggja eins sanngjarna og vandaða málsmeðferð og kostur er.	Komið til framkvæmda
L. Innflytjendur, flóttafólk og fólk í leit að alþjóðlegri vernd		
121.221	Gera frekari ráðstafanir til að taka á atvinnumálum farandfólks með því að hrinda í framkvæmd aðgerðaáætlun um fólksflutninga	Í vinnslu
121.222	Styðja og innleiða alþjóðasamþykkt um örugga, skipulagða og reglubundna fólksflutninga.	Komið til framkvæmda
121.223	Tryggja að réttindum flóttamanna, umsækjenda um alþjóðlega vernd og farandfólks sé að fullu framfylgt og samþykkja aðgerðaáætlun stjórnvalda um fólksflutninga.	Viðvarandi verkefni

121.225	Efla viðleitni til að tryggja vernd réttinda farandlaunþega og fjölskyldumeðlima þeirra.	Viðvarandi verkefni
121.226	Gera frekari ráðstafanir til að tryggja vernd viðkvæmustu einstaklinganna, þ. á m. farandkvenna og barna.	Viðvarandi verkefni
121.227	Halda áfram viðleitni sem miðar að því að bæta aðlögun farandbarna að innlendu heilbrigðis- og menntakerfi.	Viðvarandi verkefni
121.228	Gera frekari ráðstafanir sem miða að því að taka á atvinnuleysi meðal farandfólks, sem og að bæta aðgengi barna með innflytjendabakgrunn að framhaldsskólanámi.	Komið til framkvæmda
121.229	Tryggja flóttamönnum skjótan aðgang að grunnþjónustu.	Komið til framkvæmda
121.130	Koma á formlegu fyrirkomulagi til að bera kennsl á og ákvarða ríkisfangsleysi, í samræmi við mannréttindaskyldur og -staðla, og hvetja til endurskoðunar laga um ríkisfang fyrir ríkisfangslaus börn fædd á Íslandi.	Í vinnslu
121.132	Tryggja að meginreglan um bann við endursendingu sé tryggð í lögum og framkvæmd.	Komið til framkvæmda
121.165, 121.166, 121.167, 121.224	Gera skilvirkar ráðstafanir til að draga úr háu hlutfalli atvinnuleysis meðal einstaklinga sem tilheyra þjóðernisminnihlutum og hópum innflytjenda.	Komið til framkvæmda
121.168	Tryggja samfellu og skilvirkni í framkvæmd laga um jafna meðferð á vinnumarkaði og standa fyrir vitundarvakningu meðal vinnuveitenda til að koma í veg fyrir kynþáttamismunun á vinnumarkaði	Komið til framkvæmda
M. Viðskipti og mannréttindi		
121.125, 121.126	Ljúka vinnu við aðgerðaáætlun Íslands um viðskipti og mannréttindi í samræmi við leiðbeinandi meginreglur Sameinuðu þjóðanna um viðskipti og mannréttindi með það að markmiði að efla virðingu fyrir mannréttindum í viðskiptum	Í vinnslu
121.127	Efla yfirsýn yfir fyrirtæki sem starfa erlendis með tilliti til hvers kyns neikvæðra áhrifa af starfsemi þeirra á mannréttindi, einkum á átakasvæðum, sem m.a. á við	Í vinnslu

	aðstæður þar sem um er að ræða erlent hernám og aukna hættu á mannréttindabrotum.	
N. Umhverfið og mannréttindi		
121.117	Gera virkar og sjálfbærar ráðstafanir til að berjast gegn neikvæðum áhrifum loftslagsbreytinga, einkum súrnun sjávar	Viðvarandi verkefni
121.118	Taka réttinn til öruggs umhverfis upp í stjórnarskrá og löggjöf.	Til skoðunar
121.119	Halda áfram að efla viðleitni til að próa og styrkja nauðsynlega lagaramma sem taka á umhverfisáskorunum þvert á geira, þ.á m. loftslagsbreytingar og ramma fyrir forvarnir gegn náttúruvá.	Viðvarandi verkefni
121.27	Undirrita yfirlýsinguna um aðgerðir í þágu barna, ungmenna og loftslagsmála, draga úr allri notkun jarðefnaeldsneytis og halda áfram umskiptum yfir í endurnýjanlega orku, og tryggja að framkvæmdin samræmist mannréttindum	Komið til framkvæmda/viðvarandi verkefni

Varðandi tilmæli sem ekki voru samþykkt í síðustu allsherjarúttekt en eru til skoðunar hjá íslenska ríkinu vísast til [miðannarskýrslu Íslands frá 2025](#).